

Landslaget for nordlandshest/lyngshest

HØRINGSdokUMENT

Avlsutvalget

08.12.2023

Høring på revidering av avlsplanen

Avlsutvalget har utarbeidet forslag til to endringer i avlsplanen, samt tre nye vedlegg.

Som beskrevet i avlsplanen sendes forslagene til endring og vedlegg ut på høring i lokallagene 8. desember 2023. Høringsbrevet sendes alle medlemmer i Landslaget for nordlandshest/lyngshest, samt Norsk Hestesenter.

Styrene i lokallagene bes om å komme med høringssvar.

Alle medlemmer kan komme med høringssvar og innspill via sitt lokallag.

Høringsfrist 05.01.2024.

Høringssvarene sendes til landslaget@nsnl.no. Husk å skrive hvilket lokallag høringssvaret er fra.

Hilsen

Avlsutvalget for nordlandshest/lyngshest
v/ leder Kristin Kjølen

1. FORSLAG TIL ENDRING AV AVLSPLANEN

Avlsplanen gjennomgikk en hovedrevisjon i fjor, men avlsutvalget foreslår nå en presisering og et tillegg i avlsplanen.

Forslag til endring nr. 1:

§ 5.1.2 Veterinærundersøkelse av hingster på kåringsplassen

Den kliniske undersøkelsen

Pkt. 6 Undersøkelse av kjønnsorganer foreslås presiseringen: «Roterende testikkel er ikke automatisk diskvalifiserende, men størrelsesforskjell mellom testiklene på mer enn 50% er diskvalifiserende.»

Denne ordlyden har tidligere stått i avlsplanen, men står der ikke nå. Det er ryddig for utstillingsveterinær å ha tydelige kriterier for hva som er diskvalifiserende.

Høringsspørsmål:

- 1.1. *Er dere enig i at tillegget til §5.1.2 tas inn i avlsplanen med den ordlyden som her foreligger?*

Forslag til endring nr. 2:

§ 9 Bruk av fersk og frossen sæd – Kunstig semin (KS)

Som en konsekvens av at virkeområdet for avl på N/L hest er utvidet til også å gjelde Sverige og Danmark foreslås ordlyden i denne paragrafen endret til:

«Hingster kåra for avlsbruk i Norge kan også benyttes til KS på A-registrerte hopper i Norge, Sverige og Danmark. Importert sæd fra hingster oppstallet i utlandet kan ikke benyttes til norske hopper uten at hingsten er godkjent for dette av kåringsnemda for nordlandshest/lyngshest i Norge.»

Om det vil være praktisk og økonomisk interessant for noen å tilby KS fra NL hingst i Norge og evt til Sverige og Danmark, er usikkert, men det er riktig å sørge for at Avlsplanen ikke er til hinder for dette.

Høringsspørsmål:

- 1.2. *Er dere enig i at tillegget til §9 tas inn i avlsplanen med den ordlyden som her foreligger?*

2. FORSLAG TIL NYE VEDLEGG TIL AVLSPLANEN

Avlsutvalget foreslår tre nye vedlegg til avlsplanen.

Forslag til nytt vedlegg nr. 1:

Vedlegg 7 Bilder av nordlandshester/lyngshester av god rasetype og med godt kjønnspreg

Formålet med vedlegget er først og fremst å være hjelp for dommere på utstilling som skal dømme individer av vår rase uten at de selv er rasedommere for rasen. Hestene som er avbildet har alle 1. eller 2. premie og har karakterene 9 eller 10 på type og preg. Hestene er ikke oppført med navn, da hensikten ikke er å hedre enkeltindivider, men å vise eksempler på gode hester av både lettbygde og tyngre typer.

Høringsspørsmål:

- 2.1. *Er det ønskelig med et slikt vedlegg?*
- 2.2. *Representerer bildene et godt utvalg av hester? Dersom endringsforslag fremmes, må de være konkrete og faglig begrunnet.*

Forslag til nytt vedlegg nr. 2:

Vedlegg 8 Indekser, premiering og rangering

Landslaget for Dølahest har innført vektet helhetskarakter for eksteriør i henholdt til avlsplanen. Avlsutvalget anbefaler at en slik vektet helhetskarakter også innføres for vår rase. Formålet med å innføre en slik karakter er å gjøre premieringen av hester mest mulig lik, rettfærdig og forståelig både for dommere, utstillere og publikum.

Formelen er satt opp på bakgrunn av vekting av egenskaper i avlsplanen, men formelen må testes ut og regnes på for tidligere premierte hester, så det kan hende at justeringer vil måtte foretas.

Vedlagt er også skjema som viser hvordan man regner seg fram til hvilken hingst som oppnår best totalt resultat for de som stilles i klasse 2ub.

Høringsspørsmål:

- 2.3. *Ønskes innføring av en slik vektet helhetskarakter for eksteriør?*
- 2.4. *Er det innspill til selve vedlegget med formelen eller kriteriene for premiering?*

Forslag til nytt vedlegg nr. 3:

Vedlegg 9 Bestemmelser for avlsgodkjent hingst

Avlsplanen vår inneholder ikke informasjon om sanksjoner ved brudd på avlsplanen. Det er det ønskelig å få på plass dette. De foreslåtte reglene og sanksjonene er de samme som brukes av Landslaget for dølahest.

Høringsspørsmål:

- 2.5. *Ønskes innføring av et slikt vedlegg?*
- 2.6. *Er dere enig i innholdet i vedlegget eller foreslås det endringer og tilføyelser?*

Vedlegg 7

Nordlandshester/lyngshester

Eksempel på individer av meget god rasetype med godt kjønnspreg:

Foto: Maria Horn Ellingsen, Gudrun Bøhler og Elin Volden Andersen

Vedlegg 8: Indekser, premiering og rangering

For alle klasser gjelder følgende formel for utregning av vektet helhetskarakter for eksteriør i henhold til avlsplan:

$$\frac{(\text{Type} \times 40 + \text{Kropp} \times 20 + \text{Frambein} \times 10 + \text{Bakbein} \times 10 + \text{Bevegelser} \times 20)}{100}$$

Premiering

Følgende gjelder for premiering av voksne hopper, hingster og vallaker på offisielle utstillinger:

- Premiegrad tildeles på bakgrunn av vektet helhetskarakter for eksteriør, samt bestått bruksprøve for gjeldende klasse.
 - For hingster gjelder i tillegg krav om godkjent helseundersøkelse, samt krav til temperament (min. karakter 5).
- For å oppnå 1. premie, alle kjønn, må individet være 6 år eller eldre.

Følgende gjelder for premiering av unghester på offisielle utstillinger:

- Føll og unghester får sløyfe på bakgrunn av vektet helhetskarakter for eksteriør.

Tabell 1 gir en oversikt over minimumsgrenser for oppnåelse av sløyfe, kårings- eller premiegrad forutsatt at eventuell obligatorisk bruksprøve er bestått.

Merk at i tillegg gjelder følgende:

Unghest:	Ingen delkarakter som inngår i vektet helhetskarakter skal være under 5,0.
Hopper og vallaker:	Ingen delkarakter som inngår i vektet helhetskarakter skal være under 5,0.
Hingster klasse 3:	Ingen delkarakter som inngår i vektet helhetskarakter skal være under 6,0, samt type/preg ikke under 7,0.
Hingster klasse 1 og 2:	Ingen delkarakter som inngår i vektet helhetskarakter skal være under 7,0.
Typegodkjenning:	Ingen delkarakter som inngår i vektet helhetskarakter skal være under 7,0.

Tabell 1. Minimumsgrenser for vektet helhetskarakter for eksteriør for premiering på utstilling.

Klasse	Sløyfe	Kåret	3.premie	2.premie	1.premie	Typegodkjenning
Unghest	6,50	-	-	-	-	-
Voksne hopper og vallaker	-	-	6,50	7,75	8,55	-
Hingster	-	7,00	7,0	8,00	8,75	-
Typegodkjenning hopper						7,00

Rangering og kvalitetsoppstilling

- Hopper, vallaker og unghester som oppnår 7,75 eller bedre i vektet helhetskarakterer ved en utstilling, skal stilles i kvalitet og rangeres etter oppnådd vektet karakter. Hingster 3 år og eldre som oppnår 8,00 eller bedre i vektet helhetskarakter ved en utstilling, skal stilles i kvalitet og rangeres etter oppnådd vektet karakter. Unntak: Individuer som har delkarakterer under 6 som inngår i vektet helhetskarakter, skal ikke stilles i kvalitet, uansett om vektet helhetskarakter er over kravet.
- Ved lik vektet helhetskarakter skal individene skilles av dommerne, basert på skjønn.
- Samla UB-karakter beregnes etter tabellen på neste side.
- Kvalitetsoppstilling klasse 2UB
De hingstene som tilfredsstiller kravet til kvalitetsoppstilling, rangeres ved at samla brukskarakter fra UB, vektet helhetskarakter eksteriør, helse og lynne vektet på følgende måte:
Vekta karakter UB 20%
Vekta helhetskarakter eksteriør 50%
Lynne 10%
Helsekarakter veterinær 20%

Vekta totalresultat for hingster i klasse 2ub

Kat.nr		Hest:	
--------	--	-------	--

Summeres og deles på antall karakterer - 11										
Løsvinsing		Rideprøve		Kjøreprøve		Mønstring		Løshopping		Sum
Skrutt		Skrutt		Skrutt		Skrutt				
Trav		Trav		Trav		Trav				
Galopp		Galopp						Galopp		
Karakter Bevegelser- til D25										0,00

Samarbeidsvilje/temp. - summeres og deles på antall karakterer - til D26							
Kjørbarhet		Ridbarhet		Løshopp		Sum	0,00
Her er det viktig å bruke karakterer gitt på ridbarhet og kjørbarehet, som settes av fremmedkusk/fremmedrytter, ikke lynnekarakter							

Løshopping - summeres og deles på antall karakterer - til D24										
Teknikk		Taksasjon		Kapasitet		Galopp		Temp.		0,00

Utrekning karakter UB				
Momenter	Karakter	Karakt	Vekting	Sum
Kjøring	Helhetskarakter		25 %	0
Ridning	Helhetskarakter		25 %	0
Løshopping	Gjennomsnitt K17	0	20 %	0
Bevegelser	Se K8	0	20 %	0
Samarbeid	Bruksprøver K11	0	10 %	0
Sum vekta karakter UB				0

Vekta eksteriør			
	Karakter	Vekta	Sum
Rasetype/preg		40 %	0
Hode, hals, kropp		20 %	0
bein, hov korrekth		20 %	0
Bevegelser		20 %	0
Sum vekta eksteriør			0

Lynne/oppførsel	
Veterinær	
Bruksprøver	
Eksteriør	
	0,0

Total UB			
	karakt	Vekting	Sum
Vekta eksteriør fra E38	0,0	50 %	0
Vekta bruk UB - fra F28	0,0	20 %	0
Lynne gj.snitt fra bruk og vet. Fra	0,0	10 %	0
Helsekarakter vet.		20 %	0
Total UB-karakter			0

Vedlegg 9: Bestemmelser for avlsgodkjent hingst

Hingsteeier er forpliktet til å følge den til enhver tid gjeldende avlsplan og pålegg fra avlsorganisasjonen som er hjemlet i denne, herunder, men ikke begrenset til punktene under.

Bruk på andre raser

Hingsteholder må kontrollere at hoppene som kommer til bedekking er registrert i rasens register. Avlsgodkjent nordlandshest-/lyngshesthingst skal ikke brukes på hopper av andre raser. Hingst som brukes på hopper som ikke er godkjent i henhold til avlsplanen, kan miste avlsgodkjenningen. En hingst som har mistet godkjenningen som følge av dette, kan ved salg til ny eier og vurdering av skriftlig søknad til Landslaget for nordlandshest/lyngshest, få denne tilbake.

Kvoter

Eier av avlsgodkjent hingst forplikter seg til å følge de til enhver gjeldende hoppekvoter for nordlandshest/lyngshest. Ved overtredelse av kvote kan hingsteeier bli avkrevd kroner 5000,- i bot til landslaget pr. hoppe over kvoten. Unnlattelse av betaling av bot, medfører tap av avlsgodkjenning for gjeldende hingst i avlssesongen etter overskridelsen.

Rapporteringsplikt

Dersom kåret hingst selges, eksporteres, avlives eller kastreres skal Norsk Hestesenter og avlsorganisasjonen ha melding om dette.

Hingsteholder skal ved henvendelse fra Norsk Hestesenter og/eller landslaget bidra med utfyllende informasjon om bedekkingssesongen.

Informasjonsplikt

Hingsteholder plikter å informere hoppeeiere om ansvaret de har for å rapportere alle resultat av bedekkinger til Norsk Hestesenter enten hoppa er tom, har kastet, fått dødfødt føll eller levende født føll.

Bedekkingslister

Bedekkingslister skal sendes inn til Norsk Hestesenter og avlsorganisasjonen før 1. oktober i bedekkingsåret. Alle hoppene som har vært hos hingsten skal føres opp, uavhengig av om hoppa er påvist tom eller sprangavgift ikke er betalt. I tilfeller der hingsteholder sender inn bedekkingslista etter fristen innkrever Norsk Hestesenter gebyr. Gjeldende gebyrsatser finnes på www.nhest.no. Gebyret innkreves også hvis det skal påføres flere hopper etter fristen. Dersom hingsteholder ikke leverer bedekkingsliste, og unnlater å betale gebyr, mister hingsten avlsgodkjenning for påfølgende år. Dette vedtaket gjelder til gebyret er betalt og bedekkingsliste ajourført.

Springseddel

En springseddel skal fylles ut for hver hoppe. Denne leveres til hoppeeier som kvittering på betalt sprang og føllavgift. Ved å utstede springseddel, bekrefter hingsteholder at avkommet kan registreres. Springsedler bestilles hos Norsk Hestesenter